

Metode til prøveudtagning dumpet

Evalueringen af "posemetoden" viser, at et flertal ikke fortsat ønsker at bruge metoden til løbende test af tørstof. Omvendt peger svarene på, at der stadig er stor interesse for on-farm metoder til kontrol af ensilagens tørstofindhold.

Elleve kvægbedrifter har i 2011 ugentligt taget prøver af deres ensilage og sendt dem til tørstofbestemmelse på laboratoriet. I denne artikel kan du læse evalueringen af metoden. Du kan finde en introduktion til projektet i artiklen: [Anvendeligheden af hyppige tørstofprøver undersøges](#) og du kan læse om projektets resultater i artiklen: [Stor usikkerhed på håndudtagne tørstofprøver](#).

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Generelt var både de deltagende landmænd og konsulenter overraskede over den store variation i tørstofindholdet, som resultaterne viste. Otte ud af ti landmænd svarer, at de ikke har brugt resultaterne i foderstyringen, og flere peger netop på de store udsving i tørstof, som begrundelsen.

Fire ud af ni konsulenter har justeret landmandens blandeopskrift på baggrund af resultaterne, men nogle udtaler, at de måtte stoppe med at justere efter hvert resultat på grund af de store afvigelser. Flere – både konsulenter og landmænd – peger på prøvens størrelse som et problem, og landmændene synes, det er svært at udtage en repræsentativ prøve, når den kun må veje 200 gram. Otte ud af ti landmænd mener, at resultaterne er troværdige, men netop på grund af prøvens størrelse, mener de omvendt ikke, at resultatet er repræsentativt for stakken.

Anbefaler ikke metoden

Flere konsulenter udtaler, at det til dels er metoden, der er skyld i den store variation i tørstofindholdet i ensilagen, og en 1/3 af dem synes, at resultaterne er meget lidt troværdige. 75 % vil ikke anbefale deres kunder at bruge metoden fremover, men ved tvivlsspørgsmål omkring tørstofindholdet i ensilagen kunne 2/3 af konsulenterne dog godt finde på at bruge metoden. 80 % af landmændene udtaler, at de ikke vil fortsætte med at udtage de hyppige tørstofprøver, men 70 % overvejer dog at bruge metoden ved tvivlsspørgsmål omkring tørstofindholdet.

Blandt konsulenterne svarer fem, at man med posemetoden skal tage to-tre prøver på samme tid for at få et troværdigt svar, én svarer tre-seks prøver, mens to svarer "ved ikke".

Posten er besværlig

Generelt mener landmændene, at prøveudtagningen er nem nok, men flere udtaler, at det er besværligt at få posen postet, da det kræver, at man husker at køre forbi nærmeste postkasse inden tømning.

Evalueringen peger på, at forskellige måder til udtagning af prøverne har været anvendt. Alle har taget fra en ren snitflade, men hvor nogle har plukket ensilagen ud lodret ned gennem stakken, har andre plukket vandret. Nogle har blandet materialet i en spand, mens andre har blandet det på jorden. Stakkens udformning med f.eks. flere slæt har haft indflydelse på den valgte udtagningsprocedure.

60 % af landmændene mener, at boreprøver er mere troværdig end de håndudtagne prøver, mens 20 % mener, at de to metoder er lige gode. Samme holdning ses hos konsulenterne, hvor 90 procent mener, at boreprøven er den mest troværdige.

Behov for on-farm udstyr

80 procent af landmændene mener, det er væsentlig selv at kunne teste tørstofindholdet løbende, og syv ud af ti svarer, at de ville bruge resultaterne fra en tørstoffest i foderstyringen, hvis de fik svaret lige, inden de læssede foderet. Alle landmænd mener, at det er væsentligt, at en on-farm tørstofmåler ikke skal overvåges, og der er også stor enighed om, at den skal være nem at anvende og komme med rimelig sikre svar.

90 % af konsulenterne mener også, der er behov for on-farm metoder til at følge tørstofindholdet. Her efterspørges noget, der er nemt at bruge, og som giver et hurtigt svar. Nogle udtaler, at det optimale ville være, hvis tørstoffet måles i frontskovlen under læsning af foder, mens andre foreslår en form for spyd, der kan stikkes ind i stakken umiddelbart før fodring.

Otte ud af ni konsulenter udtaler, at de ville måle tørstof ved hovedparten af deres besøg, hvis de havde et apparat med i bilen. Nogle tilføjer dog, at det kræver, at det ikke fylder for meget i bilen, og at det kan nå at komme med et resultat under besøget.

Til eftertanke

Syv ud af ti landmænd svarer, at de justerer hele foderplanen, hvis fodermængden ikke passer (for meget eller intet restfoder). Dette svar er ikke overraskende, men måske en smule tankevækkende. Hvis udsving i køernes foderoptag rent faktisk skyldes svingninger i tørstofindholdet, vil man stadig have en "skæv" foderration, uanset om der blandes til færre eller flere køer.

Både de analyserede resultater fra undersøgelsen og de indsamlede svar fra evalueringen peger på, at antallet af prøver samt udtagningsmetoden er vigtige for, om resultatet er validt. En konsulent peger i evalueringen på, at projektet er interessant, fordi det sætter spørgsmålstegn ved, om man i virkeligheden bliver snydt, hvis man tror, at tørstofindholdet passer i de enkelte prøver, man normalt tager. Det kan måske være værd at tage med sig, når der udtages prøver f.eks. i forbindelse med EFK'er eller til anden opfølgning.